

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Ing. Radovana Havelce a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Hlavní město Praha**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, zastoupeného JUDr. Petrem Balcarem, advokátem se sídlem Štěpánská 20, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního Stadionu 1952/2, České Budějovice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 11. 2007, č. j. 10 Ca 197/2007 - 25,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 11. 2007, č. j. 10 Ca 197/2007 - 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se Hlavní město Praha (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, kterým byla zamítnuta jeho žaloba brojící proti rozhodnutí žalovaného Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 10. 7. 2007, č. j. KUJCK 22092/2007 ODSH/2-Šu. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti usnesení Městského úřadu Tábor ze dne 23. 5. 2007, č. j. S-META 22942/2007/ODSA, kterým bylo zastaveno „řízení o převodu“ osobního automobilu.

II.

Stěžovatel v kasační stížnosti nesouhlasí s právním názorem, obsaženým v citovaném rozhodnutí žalovaného i krajského soudu, a uplatňuje tak důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tzn. tvrdí, že napadený rozsudek spočívá na nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem a je proto nezákonný.

Stěžovatel nejprve popisuje skutkové okolnosti případu a poté konstatuje, že je třeba vycházet z ustanovení § 135 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož je ten, kdo najde ztracenou věc, povinen ji vydat vlastníkovu a není-li vlastník znám, je nálezce povinen ji odevzdat obci, na jejímž území k nálezu došlo. V daném případě stěžovatel zjistil provozovatele motorového vozidla a vyzval jej k jeho převzetí, k čemuž však nedošlo. Proto má za to, že došlo k opuštění automobilu. Není přitom právně významné, že existuje registr motorových vozidel, protože z něho je zjistitelná toliko osoba provozovatele vozidla a nikoliv jeho vlastníka. Stěžovatel nesouhlasí rovněž s názorem, že bylo povinností nálezce (AUTOTYP, spol. s r. o.) zjišťovat uživatele, popř. vlastníka, motorového vozidla. Tuto povinnost nelze dovodit ani z „pravidel morálky“, jak uvedl krajský soud. Stěžovatel má za to, že v podstatě jde o určitou transformaci z věci ztracené na věc opuštěnou. Protože v daném případě vlastník věci (ing. R. K.) věc opustila, stala se věcí opuštěnou. Opuštění věci (derelikce) představuje projev vůle vlastníka, je součástí jeho oprávnění s věcí nakládat a tento projev nemusí být učiněn výslovně. Proto se stěžovatel domnívá, že na něj přešlo vlastnické právo k předmětnému vozidlu. Pokud by prý byl akceptován právní názor krajského soudu, znamenalo by to v praxi poskytnutí návodu občanům, jak se zbavit nepotřebného automobilu, a to zejména na úkor obcí.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhuje kasační stížnosti vyhovět a napadený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích zrušit.

III.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že s argumentací stěžovatele nesouhlasí. Zejména proto, že podle ustanovení § 4 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, je registr silničních vozidel evidencí silničních motorových vozidel, přípojných vozidel a provozovatelů těchto vozidel, přičemž do tohoto seznamu se zapisuje také vlastník vozidla. Tento zápis není konstitutivní; účinky přechodu či převodu vlastnického práva nastávají jinou skutečností, např. kupní či darovací smlouvou. Právo opustit věc je nesporně součástí obsahu vlastnického práva a jeho podstatou je projev vůle vlastníka nebýt nadále vlastníkem věci. Samotné fyzické opuštění věci nicméně takový právní následek vyvolat nemůže. Pokud tedy stěžovatel poukazuje na to, že vlastníkem či provozovatelem vozidla byly porušeny dopravní předpisy, což předcházelo následnému odtahování vozidla, nelze z toho ještě dovozovat úmysl vlastníka opustit věc. Tento úmysl není ostatně patrný ani z toho, že si vlastník nevyzvedl vozidlo, ačkoliv k tomu byl vyzván (přičemž navíc tuto výzvu nepřevzal). Z článku 11 Listiny základních práv a svobod plyne povinnost respektovat ústavní ochranu vlastnictví, tj. i povinnost spolehlivě zjišťovat, zda vůle vlastníka skutečně směřuje k derelikci.

Proto žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout.

IV.

Z obsahu předmětného správního a soudního spisu plynou ke stížnostním námitkám následující skutečnosti.

Podle protokolu o odtahení motorového vozidla sepsaného společností AUTOTYP, spol. s r. o. došlo dne 4. 10. 2005 k odtahení blíže specifikovaného motorového vozidla značky Ford, a to na základě žádosti Technické správy komunikací hl. m. Prahy. Toto vozidlo bylo poškozeno, silně korodováno, bez čelního skla a bez přední značky.

Dne 27. 7. 2006 převzal toto vozidlo stěžovatel a předal je na odstavnou plochu (viz protokol o převzetí vozidla od nálezce a jeho předání na odstavnou plochu).

Z výpisu z centrální evidence vozidel bylo zjištěno, že provozovatelem předmětného vozidla byla R. K., která je nabyta kupní smlouvou.

Proto stěžovatel dne 25. 9. 2006 vyzval (č. j. MHMP 220608/2006/DOP-RD/Há) R. K., aby se přihlásila a nárokovala navrácení věci, která je jejím majetkem. Tato výzva se však stěžovateli vrátila z důvodu odstěhování se adresátky.

Žádostí ze dne 5. 3. 2007 stěžovatel požádal Městský úřad Tábor – odbor dopravy o provedení změny vlastníka motorového vozidla a vystavení druhopisu technického průkazu, a to s odvoláním na ustanovení § 135 občanského zákoníku, z něhož dovodil, že na něj přešlo vlastnictví k předmětnému vozidlu.

Usnesením ze dne 23. 5. 2007, č. j. S-META 22942/2007/ODSA, Městský úřad Tábor zastavil řízení o převodu vlastnictví předmětného automobilu na základě žádosti stěžovatele, neboť shledal, že se jedná o žádost zjevně právně nepřipustnou [§ 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád; v usnesení je nicméně chybně uveden § 66 odst. 2 stejného zákona]. V odůvodnění rozhodnutí městský úřad uvedl, že zápis změn údajů v registru vozidel nelze provést, jelikož jakékoliv prohlášení o zařazení majetku do vlastnictví obce či protokol o převzetí vozidla nelze považovat za zákonný a ani uznatelný doklad osvědčující změnu vlastníka.

Krajský úřad Jihočeského kraje shora označeným rozhodnutím ze dne 10. 7. 2007 zamítl odvolání stěžovatele. Vycházel z ustanovení § 4 zákona č. 56/2001 Sb., z něhož dovodil, že zápis v registru silničních vozidel neprokazuje, zda se vlastníkem vozidla nestala jiná osoba. Právo opustit věc je součástí vlastnického práva, nicméně samotné fyzické opuštění věci nemůže znamenat zánik vlastnictví, není-li výrazem takto projevené vůle. Tento úmysl není seznatelný ani z toho, že si vlastník nevyzvedl vozidlo, ačkoliv k tomu byl vyzván. Z článku 11 Listiny základních práv a svobod totiž plyne povinnost respektovat ústavní ochranu vlastnictví, tj. i povinnost spolehlivě zjišťovat, zda vůle vlastníka skutečně směřuje k derelikci. Žalovaný se proto plně ztotožnil s názorem městského úřadu, že jakékoliv prohlášení o zařazení majetku do vlastnictví obce či protokol o převzetí vozidla nelze považovat za zákonný a ani uznatelný doklad osvědčující změnu vlastníka.

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem napadeným nyní projednávanou kasační stížností zamítl žalobu stěžovatele, když dospěl k závěru, že vlastník vozidla je známý, takže stanovení § 135 odst. 1 občanského zákoníku na tuto situaci aplikovat nelze. Povinností nálezce bylo vlastníka zjišťovat a teprve v případě, když by nebyl znám, vozidlo odevzdat obci. Podle krajského soudu „*je totiž s pravidly morálky plně v souladu, aby nálezce, a to pouze tehdy, není-li vlastník znám, odevzdal věc obci.*“ V tomto případě nicméně vlastník znám byl a nebyl ani řádně vyrozuměn o možnosti vyzvednutí vozidla, takže nemohlo připadnout do vlastnictví obce.

V.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Protože stěžovatel uplatnil stížnostní důvod spočívající v tvrzené nezákonnosti při nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, právě tímto směrem zdejší soud upřel svoji další pozornost. O nezákonnost by se přitom jednalo tehdy, jestliže by krajský soud aplikoval na zjištěnou skutkovou situaci nesprávné zákonné ustanovení (příp. by opomenul aplikaci některých ustanovení dalších), anebo by sice vycházel z relevantních zákonných ustanovení, nicméně jejich výklad by odporoval běžným interpretačním metodám (teleologická, systematická, logická, gramatická, apod.).

Nejvyšší správní soud ve svých úvahách vycházel z toho, že v daném případě stěžovatel požádal o vyznačení změny vlastníka motorového vozidla a o vystavení druhopisu technického průkazu. Svoji žádost podal k Městskému úřadu Tábor, který (jakožto úřad obce s rozšířenou působností) ve smyslu ustanovení § 80 odst. 4 písm. a), b) zákona č. 56/2001 Sb. vede registr silničních vozidel, rozhoduje o zápisu silničního vozidla do registru vozidel a provádí zápisy změn údajů zapisovaných v registru. Podle ustanovení § 4 odst. 4 stejného zákona se do registru silničních vozidel zapisuje „a) vlastník (název, sídlo a identifikační číslo, jde-li o právnickou osobu nebo fyzickou osobu podnikatele; jméno, příjmení, rodné číslo, místo trvalého nebo povoleného pobytu, popřípadě adresa místa pobytu při udělení azylu, jde-li o fyzickou osobu), b) provozovatel, není-li současně vlastníkem (název, sídlo a identifikační číslo, jde-li o právnickou osobu nebo fyzickou osobu podnikatele; jméno, příjmení, rodné číslo, místo trvalého nebo povoleného pobytu, popřípadě adresa místa pobytu při udělení azylu, jde-li o fyzickou osobu).“

Důvod, pro který městský úřad zastavil řízení o této žádosti, byla její zjevná právní nepřípustnost ve smyslu ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu. Závěr o právní nepřípustnosti dovodily oba správní orgány z toho, že prohlášení stěžovatele o zařazení vozidla do svého majetku nelze považovat za zákonný a uznatelný doklad osvědčující změnu vlastníka.

K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že „zjevná právní nepřípustnost“ představuje neurčitý právní pojem, který je však nutno vykládat restriktivním způsobem. Podle ustanovení § 45 odst. 3 správního řádu totiž takovou žádost správní orgán neprojednává a řízení zastaví. Z důvodu ochrany práv účastníků řízení je proto možno k tomuto způsobu rozhodnutí přikročit jen tehdy, jestliže je skutečně již na první pohled zřejmé, že žádosti

nelze vyhovět. To znamená, že tato nepřípustnost musí být patrna již ze samotné žádosti, nikoliv teprve z výsledků dalšího dokazování či zjišťování. Komentář ke správnímu řádu (J. Vedral: Správní řád – komentář, Polygon, 2006, str. 315 a násl.) jako příklady zjevné právní nepřípustnosti uvádí např. situaci, kdy o přiznání oprávnění vázaného na dosažení určitého věku žádá osoba, která této hranice nedosáhla, příp. žádost o přiznání určitého oprávnění, které může získat toliko právnická osoba, podá osoba fyzická. *„Smyslem tohoto ustanovení je to, aby se takovou žádostí, u které je zcela zjevné, že jí nemůže být vyhověno, neboť to právní úprava neumožňuje, správní orgán nemusel po věcné stránce zabývat, neboť by to bylo zjevně bezpředmětné a výsledek řízení by byl naprosto stejný ... Žádost může být kvalifikována jako zjevně nepřípustná, pokud při jejím posuzování nebude správní orgán muset uplatňovat správní uvážení, resp. vykládat neurčité právní pojmy. V takovém případě by podle ustanovení § 45 odst. 3 postupovat nešlo a správní orgán by musel žádost posuzovat meritorně a teprve na základě proběhlého správního řízení ji případně zamítnout rozhodnutím podle § 67 odst. 1.“*

Je proto namístě zodpovědět otázku, zda v daném případě městský úřad situaci vyhodnotil správně, když předmětnou žádost označil za zjevně právně nepřípustnou. K tomuto závěru dospěl městský úřad na základě úvahy, že *„jakékoliv prohlášení o zařazení majetku do vlastnictví obce, či protokol o převzetí vozidla, nelze správním orgánem považovat za zákonný ani právně uznatelný doklad osvědčující změnu vlastníka motorového vozidla.“*

Nejvyšší správní soud zastává názor, že oba správní orgány a také krajský soud vzniklou právní situaci vyhodnotily chybně. Jak totiž plyne ze shora uvedeného, k závěru o zjevné právní nepřípustnosti předmětné žádosti došly až na základě jejího meritorního posouzení a poté, co vyhodnotily přiložené doklady (protokol o předání a převzetí opuštěného vozidla, prohlášení o zařazení majetku do vlastnictví obce). Ve skutečnosti tedy podaná žádost svojí podstatou nebyla zjevně právně nepřípustná (např. proto, že ji podal neoprávněný subjekt či že by její podání výslovně vylučovala zákonná úprava), takže by se s ní správní orgán I. stupně věcně vůbec nemusel zabývat, nýbrž právě naopak se s ní tento orgán vypořádal věcně a – materiálně vzato - ji neshledal důvodnou. O tom ostatně svědčí i zjevné rozpaky městského úřadu patrné z obsahu správního spisu, který nejprve požádal nadřízený orgán o metodickou pomoc, a teprve po jím provedeném právním rozboru dospěl k citovanému závěru. Jinak řečeno, žádost nebyla natolik zjevně právně nepřípustná, že by s ní takto správní orgán I. stupně okamžitě naložil, nýbrž nejprve byl osloven metodicky nadřízený orgán a teprve se zaštitěním se jeho právním názorem a po podrobném rozboru nastalé právní situace došlo k zastavení řízení z tohoto důvodu.

Již v tomto postupu proto Nejvyšší správní soud spatřuje pochybení, a tedy i naplnění stížnostního důvodu zakotveného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V daném případě totiž nebyl dán důvod pro zastavení řízení, nýbrž městský úřad měl rozhodnout věcně. Lze tak uzavřít, že správními orgány i krajským soudem byla chybně vyhodnocena právní otázka možného postupu dle ustanovení § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.

Nejvyšší správní soud považuje za nutné se v dalším vyjádřit rovněž k právní otázce řešené správními orgány a krajským soudem v této věci, tj. k tomu, zda bylo možno předmětné vozidlo považovat za opuštěnou věc. K tomu je třeba nejprve uvést, že podle

ustanovení § 135 odst. 1 občanského zákoníku „kdo najde ztracenou věc, je povinen ji vydat vlastníkov. Není-li vlastník znám, je nálezce povinen odevzdat ji obci, na jejímž území k nálezu došlo. Nepřihlásí-li se o ni vlastník do 6 měsíců od jejího odevzdání, připadá věc do vlastnictví této obce.“ Podle odst. 3 „přihlásí-li se vlastník věci, která byla odevzdána obci podle odstavce 1, před uplynutím lhůty 6 měsíců od jejího odevzdání obci, je vlastník věci povinen nahradit obci náklady, které jí v souvislosti s opatrováním věci vznikly.“ Podle odst. 4 platí ustanovení odstavců 1 až 3 přiměřeně i na věci skryté, jejichž vlastník není znám, a na věci opuštěné.

Podle civilněprávní doktríny představuje opuštění (derelikce) věci projev vůle vzdát se vlastnického práva spojený s pozbytím držení věci. Jde o jeden z projevů vlastnického práva, kdy „následkem práva nakládati volně svým vlastnictvím může úplný vlastník zpravidla své věci podle libovůle užívati nebo bez užitku nechat; může ji zničit, zcela nebo z části na jiné osoby převést nebo bezpodmínečně se jí vzdát, to jest ji opustiti“ (§ 362 obecného občanského zákoníku č. 946/1811 ř. z.). Aby se mohlo o derelikci jednat, je zapotřebí současné splnění dvou podmínek: vůle vzdát se vlastnictví věci a její fyzické opuštění. „U opuštěných movitých věcí se uplatní stejná pravidla, jako u nálezů; ostatně v praxi nebude zpravidla možno rozeznat, zda jde o movitou věc opuštěnou, ztracenou či dokonce jen nevhodně odloženou (někdo odloží na veřejném místě zavazadlo a delší dobu je nechá tak, nebo na něj zapomene a odjede jinam). K věcem opuštěným nabude obec vlastnictví již derelikcí; platné právo totiž nezná věci ničící, takže opustí-li vlastník věc, ihned musí nastoupit jiný vlastník. Nebude-li však nepochybné, že jde o věc opuštěnou, bude nutno s ní nakládat jako s věcí ztracenou“ (Švestka, Spáčil, Škárová, Hulmák a kol.: Občanský zákoník I – komentář, C. H. Beck, 1. vyd., 2008, str. 709). Starší judikatura ztracené věci definovala jako takové, „které opomenutím péče a opatrnosti, nutné k ochraně vlastnictví, vyšly z moci majitelovy, byvše zanechány na místě všeobecně přístupném, takže třetí osobou mohou býti lehce zpozorovány, zatím co skryté věci byly doprovázeny úmyslem vyloučiti moc třetích osob, takže jen s obtížemi (náhodou) bývají odkryty“ (9. 1. 1917 Rs.: 1818, cit. podle Fr. Rouček: Československý obecný zákoník občanský a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarp. Rusi, 2. vyd., Praha – Československý kompas, str. 407).

Lze tak shrnout, že opuštění věci představuje právní úkon, který nesmí odporovat zákonu ani jej obcházet či být v rozporu s dobrými mravy. Proto není možné vzdát se vlastnictví a odpovědnosti za nepoužitelnou věc např. tím, že ji někdo odloží na veřejném místě (Švestka a kol., cit. dílo, str. 709). Ve vztahu k silničním vozidlům představuje zvláštní úpravu ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, podle něhož „dálnice, silnice a místní komunikace, jejich součásti a příslušenství je zakázáno znečišťovat nebo poškozovat. Na dálnicích, silnicích a místních komunikacích je dále zakázáno odstavovat silniční vozidlo, které je trvale technicky nezpůsobilé k provozu a není opatřeno státní poznávací značkou nebo které je zjevně trvale technicky nezpůsobilé k provozu (dále jen "vrak").“ Podle odst. 3 pak platí, že „vlastník vraku je povinen na výzvu vlastníka dálnice, silnice nebo místní komunikace odstranit vrak do dvou měsíců od doručení výzvy k odstranění. Neučiní-li tak, odstraní a zlikviduje vrak vlastník této pozemní komunikace na náklady vlastníka vraku.“ Konečně podle odst. 4 „nemůže-li vlastník dálnice, silnice nebo místní komunikace zjistit vlastníka vraku, zveřejní výzvu k odstranění vraku způsobem v místě obvyklým a po marném uplynutí lhůty dvou měsíců ode dne zveřejnění výzvy odstraní a zlikviduje vrak na své náklady. Zjistí-li vlastník dálnice, silnice nebo místní

komunikace vlastníka vraku dodatečně, může vůči němu uplatnit nárok na náhradu nákladů vzniklých odstraněním a likvidací vraku.“

V nyní projednávané věci je ze shora provedené rekapitulace patrné, že u předmětného vozidla nebyly splněny zákonné podmínky nezbytné pro vyslovení závěru o opuštěné věci. Především, lze mít za postaveno najisto, že toto vozidlo nebylo možno považovat za věc ztracenou, která by připadla do vlastnictví obce, a to proto, že byl zjištěn vlastník vozidla. V tomto směru je třeba opravit názor stěžovatele, že z registru motorových vozidel jde zjistit pouze osobu provozovatele vozidla a nikoliv vlastníka. Jak je totiž citováno shora, podle ustanovení § 4 odst. 4 zákona č. 56/2001 Sb. se do registru silničních vozidel zapisuje zásadně vlastník vozidla a jeho provozovatel jen tehdy, jestliže není současně vlastníkem. Za situace, kdy R. K. sice byla vylustrována jako provozovatelka vozidla, nicméně zároveň z výpisu z centrální evidence vozidel plyne, že k nabytí vozidla došlo dne 7. 4. 2003 kupní smlouvou, je zcela zřejmé, že jmenovaná je s velkou pravděpodobností současně i vlastníkem vozidla, resp. přinejmenším, že jí vlastník vozidla musí být dobře znám. Pokud by tedy bylo možno v případě Technické správy hl. m. Prahy (příp. společnosti AUTOTYP, spol. s r. o.) vůbec uvažovat o tom, že by se jednalo o nálezce (došlo totiž k odtahu vozidla s odkazem na zákon č. 13/1997 Sb.), byla dána povinnost vozidlo vydat jeho vlastníkov, který byl zjistitelný. Obdobnou povinnost měl stěžovatel, který vozidlo později převzal.

Poté, co stěžovatel vozidlo převzal, byl povinen si především vyjasnit, v jakém technickém stavu se nacházelo a kde bylo nalezeno. Nejvyšší správní soud má totiž za to, že citované ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb. představuje ve vztahu k ustanovení § 135 odst. 1, 4 občanského zákoníku zvláštní úpravu v tom smyslu, že nelze přijmout názor, podle něhož by za opuštěnou věc vůbec mohl být považován vrak, nalezený na dálnici, silnici či místní komunikaci. V takovém případě totiž chybí základní předpoklad, nezbytný pro učinění závěru o opuštění věci. Jestliže totiž vlastnictví k opuštěné věci vzniká v důsledku právního úkonu vlastníka věci, nelze akceptovat učinění protiprávního úkonu, k čemuž by došlo v případě odstavení vraku na některé z druhů komunikací. V takovémto případě zákon č. 13/1997 Sb. stanoví přesný postup, který musí vlastník této komunikace dodržet. Konkrétně to znamená, že vlastníka vraku vyzve k jeho odstranění na jeho náklady a pokud k tomu v zákonné lhůtě nedojde, učiní tak na náklady vlastníka sám. Pokud vlastníka zjistit nelze, odstraní a zlikviduje vrak na své náklady sám.

Na případy vraků nalezených mimo komunikace pak pamatuje úprava obsažená v ustanovení § 37 a násl. zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. Podle ustanovení § 37 cit. zákona především platí, že „(1) každý, kdo se zbavuje autovraku, je povinen autovrak předat pouze osobám, které jsou provozovateli zařízení ke sběru, výkupu, zpracování, využívání nebo odstraňování autovraků. (2) Vlastník vozidla před jeho předáním podle odstavce 1 je povinen umístit vozidlo na místo, kde nepoškodí nebo neohrozí životní prostředí ani nenaruší estetický vzhled obce či přírody nebo krajiny. (3) Vozidlo umístěné v rozporu s odstavcem 2 (dále jen "opuštěné vozidlo"), přemístí obecní úřad po uplynutí 2 měsíců ode dne, kdy se o této skutečnosti dozvěděl na náklady jeho vlastníka na vybrané parkoviště. Informaci o umístění opuštěného vozidla na vybrané parkoviště zveřejní obecní úřad na své úřední desce. O umístění vozidla písemně informuje jeho vlastníka, pokud je ho možné identifikovat. (4) Pokud vlastník nepřevzme vozidlo z vybraného parkoviště po

marném uplynutí lhůty 2 měsíců od informování vlastníka a v případě nemožnosti jeho identifikace od zveřejnění informace podle odstavce 3, má se za to, že vozidlo je autovrak. Obecní úřad naloží s autovrakem podle odstavce 1. (5) Náklady spojené s postupem podle odstavců 3 a 4 je povinen uhradit obci poslední vlastník opuštěného vozidla uvedený v registru motorových vozidel.“

Je tak dostatečně zřejmé, že stávající zákonná úprava je založena na primární odpovědnosti vlastníka vozidla za svůj majetek. Proto také nese vlastník i veškeré náklady spojené s péčí o něj. Tato odpovědnost je odrazem čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, podle něhož vlastnictví zavazuje. Vlastník vozidla (resp. vraku) proto také nese plnou odpovědnost za jeho likvidaci, a pokud ten této svojí povinnosti nedostojí, je povinen uhradit náklady vzniklé obci. Nejvyšší správní soud se tedy nemůže ztotožnit s názorem stěžovatele, že odmítnutí postupu, který zvolil v daném případě, poskytuje návod občanům, jak se zbavit nepotřebného automobilu. Pokud se totiž jedná o vozidlo či vrak nacházející se na komunikaci, je nutno postupovat podle zákona č. 13/1997; v případě vraku nalezeného na jiném místě než na komunikaci je třeba aplikovat zákon č. 185/2001, přičemž společným jmenovatelem obou těchto zákonů je odpovědnost vlastníka, pokud je samozřejmě zjistitelný.

V nyní projednávané věci tak lze na základě shora uvedeného shrnout, že pokud by se jednalo o vozidlo (tzn. nikoliv o vrak), nalezené na komunikaci či mimo ni, mohlo by se v konkrétní situaci jednat buď o ztracenou anebo opuštěnou věc. V případě ztracené věci je dána povinnost nálezce vrátit ji vlastníkovu a do vlastnictví obce může připadnout jen tehdy, jestliže vlastník není znám, resp. ani následně se nepřihlásí. Tato situace zde nicméně zjevně nenastala a o ztracenou věc se jednat nemůže, protože – jak plyne ze shora uvedeného – vlastník vozidla je znám, příp. přinejmenším je jednoznačně zjistitelný.

V případě opuštěné věci by pak musely být splněny obě citované podmínky: vlastník by musel právně přípustným způsobem projevit vůli vzdát se vlastnictví a musel by tak také fyzicky učinit. V daném případě, kdy žádost na provedení změny evidence vlastníka podal stěžovatel, bylo na něm, aby splnění těchto dvou podmínek tvrdil a prokázal. To se však podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu zjevně nestalo. Za situace, kdy bylo předmětné vozidlo bez vědomí jeho vlastníka otaženo (viz citovaný protokol společnosti AUTOTYP, spol. s r. o.), totiž nelze mít za postavenou najisto ani skutečnost, že vlastník vůbec vozidlo fyzicky opustil. Projev vůle vzdát se vlastnictví pak není doložen žádným způsobem, jelikož v tomto směru stěžovatel R. K. toliko vyzval k přihlášení se za účelem navrácení věci, nicméně tato zásilka se vrátila zpět z důvodu odstěhování se adresátky. Z této samotné výzvy, která ani nebyla řádně doručena, totiž nelze dovodit vůbec žádný projev vůle jmenované ke vzdání se vlastnického práva k vozidlu.

Lze tak uzavřít, že žádosti stěžovatele o provedení změny vlastníka motorového vozidla a vystavení druhopisu technického průkazu za této situace nemohlo být vyhověno, nicméně nebyl dán žádný racionální důvod tuto žádost považovat za zjevně právně nepřipustnou. Principiálně se totiž tato situace nikterak nelišila od případu, kdy by byla podána podobná žádost od jiné osoby a chyběl by k ní např. toliko připojený nabývací titul (kupní smlouva, darovací smlouva, rozhodnutí vydané v dědickém řízení apod.), což

lze v konkrétním případě velmi jednoduše napravit a zajisté není možno se domnívat, že by se jen proto mohlo jednat o zjevně právně nepřipustnou žádost.

VI.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je tento soud podle odst. 3 citovaného ustanovení vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku. O věci bylo rozhodnuto bez jednání ve smyslu ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Protože Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu